

Széchenyi István Egyetem

Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

MAB-kód: D187

Az akkreditációs monitoreljáráásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2024. szeptember 6-i ülésén hozott
2024/4/XXII/9. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően.....	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése	3
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	3
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	4
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.5 Oktatók	6
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	6
ESG 1.7 Információkezelés.....	6
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	7
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	8
IV. Látogató Bizottság.....	8
V. Melléklet.....	9
V.1 Értékelőlap	9

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelte a Széchenyi István Egyetemen működő Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola (D187) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2022/3/VIII/4. sz. határozatával monitorvizsgálat előírásával akkreditálta 2027. március 25-ig.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A Bizottság a doktori iskola (továbbiakban: DI) által határidőre benyújtott monitorbeszámoló, és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok áttekintése alapján helyszíni látogatás/online interjúk lefolytatását nem tartotta szükségesnek.

A DI monitorbeszámolóját a Bizottság valamennyi tagja magas színvonalú, példamutatóan alapos munkának értékelte. A Bizottság az előírt 10 monitorfeltétel teljesítését minden esetben megfelelőnek értékelte és egyes monitorfeltételek értékelésénél jelezte további észrevételeit és javaslatait, amelyekkel a megkezdett fejlesztési tevékenységeket kívánja támogatni.

A Bizottság javaslata: *az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.*

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Monitorfeltétel: nem átlátható az intézményi és a DI minőségbiztosítási rendszerének kapcsolata, ami intézményi szintről induló kezdeményezés alapján egyértelműen fejlesztendő területként azonosítható a jelenleginél szorosabb összhang megteremtése érdekében.

A doktori képzési rendszer egyetemi szintű átalakítása 2023. nyarán jelentős változásokat eredményezett a DI életében. Az Egyetemi Doktori Szabályzat (EDSZ) módosítását követően közvetlenül megtörtént a korábbi Tudományági Doktori Tanács rendszer felszámolása és helyébe a Doktori Iskola Tanács (DIT) rendszere lépett, azaz minden doktori iskola létrehozta saját doktori iskolai tanácsát.

Ebben a megújult szervezeti struktúrában a működés is hatékonyabbá vált, amelyhez az online ülésezési mód teremtette meg a kedvező feltételeket. Ennek eredményeként gyakrabban (havonta) nyílt lehetőség az ülésezésre, biztosítva ezzel a törzstagok, valamint a szavazati joggal rendelkező DIT tagok folyamatos tájékoztatását. Az online ülésezés rendszere a DIT tagok és a törzstagok nagyobb arányú, és aktívabb részvételét is jelenti a DIT működésében, amely a minőségbiztosítási feladatok megvalósítását is nagyban elősegítheti a jövőben. Mindezen eredmények alapján megállapítható, hogy átláthatóvá vált az intézményi és a DI minőségbiztosítási rendszerének kapcsolata, és az együttműködés is szorosabbá vált ezen a területen (is). A DI-nek az e témakörben megfogalmazott monitorfeltételre vonatkozó intézkedései megfelelőnek értékelhetők.

Monitorfeltétel: a DI-ben az intézményi struktúraváltással egyidejűleg megkezdett minőségtervezési és -fejlesztési tevékenységek további tudatos folytatása az ESG-kritériumok teljes körére vonatkozóan, követve a PDCA-elvet.

A 2023. tavaszán módosított EDSZ, és annak hatása a DI szabályozó rendszerére/dokumentumaira egyértelműen pozitív eredményeket hozott (DIT létrejötte, aktívabb működési gyakorlat, DÖK-kel való szorosabb együttműködés stb.). A monitorbeszámolóban nagyon következetesen kerültek azonosításra és bemutatásra a PDCA-ciklus lépéseikhez kapcsolódó elvégzett tevékenységek, mint pl. az éves beszámolók rendszerének fejlesztése, a jövőre vonatkozó fejlesztési elképzelések. Mindezek meggyőzően támasztják alá, hogy a DI-ben az intézményi struktúraváltással egyidejűleg megkezdett minőségtervezési és -fejlesztési tevékenységek további tudatos működtetése zajlik, az ESG-kritériumok teljes körére vonatkozóan. Megállapítható, hogy a DI szempontjából helyes a kitűzött irány, valamint a megválasztott fejlesztési eszközök és módszerek, ezért az e területhez kapcsolódó monitorfeltétel teljesítése is megfelelőnek értékelhető.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Monitorfeltétel: A DI – az Nftv-hez igazodva – kezdeményezzen egyeztetést az intézmény hallgatói önkormányzatával a nappali képzés munkarendjétől való eltérésről, és erről adjon tájékoztatást a honlapján.

A DI és az önkormányzat közötti egyeztetés megtörtént. Az egyeztetés eredményét összefoglaló dokumentum hozzáférhető a DI weboldalán. Ennélfogva a monitorfeltétel megfelelt szinten teljesült.

Monitorfeltétel: Fejlesztendő területként azonosítható az angol nyelvű képzés előkészítése terén az ehhez szükséges előfeltételek megteremtése, illetve az ennek érdekében már megtett lépések folytatása.

A DI még nem indította el angol nyelven a képzését, de megkezdte az angol nyelvű weboldal kialakítását (feltöltés alatt). A weboldal angol nyelvű változatának elkészítése mellett fontos, hogy minden szabályzatot, formanyomtatványt és egyéb dokumentumot is angol nyelven is rendelkezésre bocsássanak még a képzés meghirdetése előtt. Ezen kívül javasolt egy angol nyelvű MTMT (akár a könyvtár együttműködésével) és doktori.hu felületkezeléssel kapcsolatos útmutató elkészítése is. A monitorfeltétel teljesítése – figyelemmel arra, hogy a képzés még nem indult el, viszont a DI megfontolt és alapos előkészítési munkálatokat folytat – megfelelt szinten értékelhető.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzés odaítélése

Monitorfeltétel: a Doktori Tanulmányi és Vizsgaszabályzat – az Nftv-hez igazodva – rögzítse egyértelműen, hogy kiktől kérhet díjat a komplex vizsgáért, valamint a disszertáció védéséért. A komplex vizsga ismételhetőségének szabályozását javítani szükséges a Doktori Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban, a Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően.

Az egyetemi szabályzatok pontosítják már a doktoranduszok által fizetendő díjakat, azonban megjegyzendő, hogy továbbra sem teljes a tájékoztatás. Két szabályzat is utal a térítési díjakra, ezért fontos lenne a két szabályzati rész összeillesztése. A Térítési és Juttatási Szabályzat azt rögzíti csak, hogy eljárási díjakat a szeptember 16. előtt beiratkozott hallgatóktól kérhetnek. Emellett a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szerint *“A doktorandusz térítésmentesen jogosult a fokozatszerzési eljárásra a hallgatói jogviszony fennállása alatt, illetve amennyiben a komplex vizsgát követő három tanéven belül (aki a komplex vizsgát 2018. február 1-je és 2021. augusztus 31-e között teljesítette, az a teljesítést követő négy tanéven belül) a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti doktori értekezést benyújtja.”* Ez a két szabályzat bár nem mond ellent egymásnak, de bizonytalan helyzetet állíthat elő. Emellett fontos lenne kitérni az önköltséges hallgatókra, ugyanis az ő esetükben a díj beépül az önköltség

összegébe, és rájuk nem vonatkozik a hallgatói jogviszony megszűnésével kapcsolatos részszabály (Nftv. 83. § (1) bekezdés).

A monitorfeltétel második alpontja teljesült: a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat biztosítja a komplex vizsga egyszeri megismétlését, mindkét vizsgarész esetében.

A Bizottság összességében *megfelelt* szinten értékeli a két részből álló monitorfeltétel teljesítését, a fenti megjegyzések figyelembevételével.

Monitorfeltétel: A DI jelölje ki a komplex vizsga elméleti része alatt számonkérhető tantárgyakat, témaköröket, melyek listáját a Képzési Tervében rögzíti.

A DI a Képzési Tervében egyértelműen meghatározta, hogy milyen fő- és melléktárgyakból kell felkészülnie a doktorandusznak a komplex vizsga elméleti részére. A monitorfeltétel teljesítése *megfelelt* szinten értékelhető.

ESG 1.5 Oktatók

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.7 Információkezelés

Monitorfeltétel: Az ESG-kritériumokkal összehangoltan a minőségcélok mentén, strukturált keretek között történő adatgyűjtési és értékelési eljárásrend, illetve szabályrendszer meghatározása és alkalmazása szükséges a döntéselőkészítési és döntéshozatali folyamatok további támogatásához, törekedve a működés valamennyi területének lefedésére.

Az Egyetem Minőségbiztosítási Szabályzata az intézményi szintű minőségcélok megvalósítása szempontjából kiemelten fontos dokumentumként kezeli a doktori iskolák minőségügyi beszámolóit mint rendszeres jelentéseket. A DI éves önértékelési beszámoló struktúrájának megváltoztatása, az ESG-sztenderdekkel történő szorosabb összehangolása egyértelműen alátámasztja azt a minőségfejlesztési tevékenységet, amelyet 2022 óta folyamatosan, nyilvánosan is nyomon követhető módon valósít meg a DI (honlapon elhelyezett beszámolók, értékelések stb.).

A DI minőségbiztosítási beszámolója a DI-vezető és a Tudományos Titkár együttműködésében készül el. A beszámolók tartalmi felépítésének 2022-ben megkezdett módosítása, az adatgyűjtési és értékelési eljárásrend, illetve szabályrendszer meghatározása és alkalmazása is mind a tudatos minőségfejlesztési tevékenységet igazolja vissza. A 2024-es évtől kezdődően egyetemi szintű formanyomtatvány került bevezetésre, így felmenő rendszerben az iskolák egységes adatokat szolgáltatnak működésükről az Egyetemi Doktori Tanács felé, ezáltal az ESG-kritériumoknak megfelelően egységes adatközlésre nyílik lehetőség az egyetemi vezetés irányába. Ez az újítás nemcsak a beszámolók formájának egységességét, hanem az egyetemi szinten meghatározott célok – kiemelten a tudományos indikátorok – megvalósulásának pontosabb ellenőrzését, a döntéselőkészítési és -hozatali folyamatok támogatását is szolgálja. Mindezen tények egyértelműen azt igazolják, hogy a DI intézkedései a monitorfeltétel teljesítése szempontjából megfelelőnek értékelhetők.

Monitorfeltétel: A különféle adatelemzések, beszámolók eredményei alapján kerüljenek megfogalmazásra olyan minőségcélok és azok megvalósítására irányuló intézkedési tervek, amelyekben a megoldandó feladatokhoz határidő, felelős, erőforrásigény is szerepel, megteremtve ezáltal a visszaellenőrzés és visszacsatolás feltételrendszerét a működési folyamatokba, amit folyamatosan biztosítani szükséges.

A monitorbeszámolóban, és a DI honlapján elérhető egyéb beszámolók, értékelő jelentések eredményei alapján jól azonosított módon kerültek megfogalmazásra a DI által elérendő minőségcélok és azok megvalósítására irányuló intézkedési tervek. Az éves DI beszámolók rögzítik az előző évi célok teljesülésének kiértékelését, az új minőségcélokat, továbbá a 2024. évi dokumentumban már SWOT-elemzés is olvasható, ami kiemelkedő jó gyakorlatként említendő meg, ezzel is alátámasztva a DI minőségkultúrájának további szilárdulását. Nagyon pozitív és előremutató az a minőségfejlesztési tevékenység, ami most kirajzolódik a DI működésében, amit azzal lehetne még tovább fokozni, ha a kitűzött minőségcélok eléréshez egy konkrétumokat rögzítő (határidő, felelős, erőforrásigény) cselekvési terv is kapcsolódna.

Összességében egyértelműen megállapítható, hogy a DI intézkedései az e területre vonatkozó monitorfeltétel teljesítése szempontjából magas színvonalúan megfelelőnek értékelhető.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Monitorfeltétel: A felvételi felhívás kiegészítése szükséges: a DI nyújtson információt az ösztöndíjkeretszámról, a felvenni tervezett létszámról, valamint a felvételin elérendő minimum pontszámról.

A DI honlapján elérhető felvételi felhívás rögzíti a keretszámokat, ugyanakkor a minimum pontszámra nincs utalás se a felhívásban, se a DI Szervezeti és Működési Szabályzatában, sem

az Egyetemi Doktori Szabályzatban. A felvételi eljárás szabályozása során csak maximum részpontoszámokat állapítottak meg, ami alapján rangsorolnak, de arról nincs információ, hogy mi az a minimum, ami alatt nem vesznek fel egy jelentkezőt. Ezt mindenképp pótolni szükséges az átlátható felvételi eljárás biztosítása érdekében. A monitorfeltétel teljesítése a fenti kiegészítés figyelembevétele mellett *megfelelt* szinten értékelhető.

Monitorfeltétel: A DI nyújtson tájékoztatást végzettjei elhelyezkedéséről.

A DI honlapján látható, hogy kik helyezkedtek el az intézményben, de a többi végzett elhelyezkedéséről nincs információ. Nem volt beazonosítható, hogy milyen pályakövetési felmérést működtet az intézmény vagy a DI. Az ESG 1.8 sztenderd alapján fontos, hogy a DI működéséről, eredményeiről, így végzettjei elhelyezkedéséről általános tájékoztatást nyújtsanak a weboldalon (pl. a hallgatók elhelyezkedési arányai hogyan alakulnak, akár %-ban). A DI-nek javasolt felvenni a kapcsolatot az intézményi alumni vagy DPR-rendszerrel. A fentiek figyelembevétele mellett, a monitorfeltétel teljesítése *megfelelt* szinten értékelhető.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2021. szeptember 17-i ülésén. A Bizottság alábbi tagjai vállalták a monitoreljárásban való részvételt:

Elnök: Herke Csongor egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Miskolciné Mikáczó Andrea egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szijártó István doktorandusz, Pécsi Tudományegyetem, a DOSZ delegáltja

A MAB Titkárság részéről a monitoreljárást és a Bizottságot támogató kolléga: Csonka Diána ügyvivő.

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/3/VIII/4. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	nem átlátható az intézményi és a DI minőségbiztosítási rendszerének kapcsolata, ami intézményi szintről induló kezdeményezés alapján egyértelműen fejlesztendő területként azonosítható a jelenleginél szorosabb összhang megteremtése érdekében	X		
	a DI-ben az intézményi struktúraváltással egyidejűleg megkezdett minőségtervezési és -fejlesztési tevékenységek további tudatos folytatása az ESG-kritériumok teljes körére vonatkozóan, követve a PDCA-elvet	X		
1.2, 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	A DI – az Nftv-hez igazodva – kezdeményezzen egyeztetést az intézmény hallgatói önkormányzatával a nappali képzés munkarendjétől való eltérésről, és erről adjon tájékoztatást a honlapján.	X		
	Fejlesztendő területként azonosítható az angol nyelvű képzés előkészítése terén az ehhez szükséges előfeltételek megteremtése, illetve az ennek érdekében már megtett lépések folytatása (lásd ehhez az ajánlásokat is az ESG 1.2 és 1.9 fejezet alatt).	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/3/VIII/4. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése	Egyetemi szinten javítandó: - a Doktori Tanulmányi és Vizsgaszabályzat – az Nftv-hez igazodva – rögzítse egyértelműen, hogy kiktől kérhet díjat a komplex vizsgáért, valamint a disszertáció védéséért. - A komplex vizsga ismételhetőségének szabályozását javítani szükséges a Doktori Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban, a Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően.	X		
	A DI jelölje ki a komplex vizsga elméleti része alatt számonkérhető tantárgyakat, témaköröket, melyek listáját a Képzési Tervében rögzít	X		
1.7 Információkezelés	Az ESG-kritériumokkal összehangoltan a minőségcélok mentén, strukturált keretek között történő adatgyűjtési és értékelési eljárásrend, illetve szabályrendszer meghatározása és alkalmazása szükséges a döntéselőkészítési és döntéshozatali folyamatok további támogatásához, törekedve a működés valamennyi területének lefedésére	X		
	A különféle adatelemzések, beszámolók eredményei alapján kerüljenek megfogalmazásra olyan minőségcélok és azok megvalósítására irányuló intézkedési tervek, amelyekben a megoldandó feladatokhoz határidő, felelős, erőforrásigény is szerepel, megteremtve ezáltal a visszaellenőrzés és visszacsatolás feltételrendszerét a működési folyamatokba, amit folyamatosan biztosítani szükséges.	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/3/VIII/4. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.8 Nyilvános információk	A felvételi felhívás kiegészítése szükséges: a DI nyújtson információt az ösztöndíjkeretszámról, a felvenni tervezett létszámról, valamint a felvételin elérendő minimum pontszámról.	X		
	A DI nyújtson tájékoztatást végzettjei elhelyezkedéséről.	X		